
ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ PEDAGOGICĂ-CULTURALĂ

organ oficial al revizoratului școlar, al comitetului școlar
județean și al asociației învățătorilor din județul Sălaj.

Director: Ioan Mango.

Redactor: L. Ghergariu.

Actualități.

Din nou la muncă.

Suntem în pragul unui nou an școlar. Răbojul stă deschis; trebuiește încrestat. Conștiința ne stă trează cerându-ne verificarea însemnării răbojului trecut. L'am făcut astfel cum trebuie? Putem pune mâna liniștiți pe inimă, având conștiința împăcată? Aceasta este întrebarea ce ni se pune înainte și a cărei răspuns, — oricare ar fi, — trebuie să fie hotărîtor. Pentru cei ce și-au înțeles misiunea, — spre laudă, — că și-au făcut datoria, pentru cei ce simțesc vreo mică apăsare pe inimă spre imbold spre renovarea forțelor și ambiționarea voinței ca astfel cu elan nou să pornească la munca ce ni se îmbie și spre a-și împăca și ușura conștiința.

Suntem cu toții oameni supuși greșelilor și slăbiciunilor. Trebuie însă să perseverăm în săvârșirea faptelor dictate de conștiința datoriei, dând dovadă că avem voința deplin formată pe care știm să o punem în slujba binelui obștesc și a adevărului. Numai acela este om care știe să se impună singur, fără suport, printr'o voință fermă, rezultată din convingerea și pătrunderea dorințelor ce ne implică situațiunea

noastră de oameni sociali morali și învățători ai poporului. Exercițarea acestei supreme facultăți — voința — va contribui mult la îndreptarea relelor ce ne stăpânesc și ne va salva de multe necazuri și patimi. În special noi, învățătorii, comitem un greu păcat dacă ne lăsăm stăpâniți de vre-o patimă care ne răpește în tot cazul o mică părticică din dragostea ce trebuie să avem față de idealul nostru: educația.

Când spun acest cuvânt mă copleșește imensitatea ideii ce-l reprezintă. Câtă voință și abnegațiune, câtă pricepere și meșteșugire, câtă dragoste și devotament până la jertfă trebuie să depună învățătorul pentru desăvârșirea acestui desiderat important în favoarea poporului nostru. Căci mă întreb: îi trebuie acestui popor educație? Da, în toate privințele: educație morală, socială, religioasă, politică, etc., etc. Cine i-o va face? Noi. Cum? Dacă ne vom da silința a ne îndrăgi mai întâiu misiunea. Suntem sortiți cu toții aceleiași ideal și cine nu lucrează din dragoste pentru el ci stăpânit de vre-un interes meschin și efemer, zadarnic lucrează. Având această armă, vom câștiga-o ușor pe a doua, — voința — căc dragostea misiunii ne va da posibilitatea înțelegerii măreției scopului și atunci vom lepăda orice preocupare de ordin contrar. Astfel cu toții împreună vom face un pas înainte în opera grea de consolidare și vom săvârși un salt pe calea progresului atât a noastră cât și a obștei. Irosirea zadarnică a forțelor în scopuri străine este dăunătoare scopului adevărat și constituie timp pierdut. Și apoi vremea care trece nu se mai întoarce. Ori odată cu ea trecem și noi. Aceasta este legea firească și e păcat a pierde o clipă măcar în nepăsare. Mai ales când știm că prin nepăsarea noastră păgubim pe semenii noștri, păcatul devine și mai greu. Să nu uităm că nici

o cauză nu este fără de efect și nici un efect fără cauză. Sancțiunile oricărui păcat inevitabil urmează odată și tot asupra noastră se vor răstrânge; într'un fel sau altul.

Aceste sunt gândurile ce trebuie să ne stăpânească acum când gata suntem să îmbrățișăm noul an de muncă. Și la sfârșit când îl vom închide răbojul, conștiința datoriei împlinite ne va fi răsplata cea mai scumpă. Nu ca lui Iuda, aurul și arginții să ne facă plăcere și bucurie ci ca adevărații apostoli să ne mângăem în urmarea căii binelui și adevărului veșnic care fericește pe toți.

Invocăm darul Celui de sus întru împlinirea cu sfințenie a datoriei: Dumnezeu să ne ajute!

Traian Cionfi

inv. dir.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Modestia, podoaba omului, stă bine oricui, dar mai cu seamă aceluia care ar avea drept să fie mândru.

BÜCKERT.

Nu acolo unde suride Cores, cea aurie și pacinicul Pan, paznicul livézilor, crește stăpânitorii pământului, ci acolo unde crește ferul și se deschid prăpăștiile munților.

SCHILER.

Preocupări.

Vorbeau doi dascăli

III.

Tinărul: Din ceasul, în care m'am văzut cu diploma la buzunar mi-se părea, că sunt un drumeț rătăcit. Am pornit așa, în neștiire, fără să zărească în față o stea. În mine era noapte și haos. Un leghion de planuri și de idei mi-se 'ncruciau prin minte, și totuși îmi simțeam creierul sterp și trist, ca un pustiu african. Sufletul îmi clocotea, ca un vulcan aprins, pentruca imediat să se transforme într-o baltă amorțită, ca marea moartă. Așa am ajuns în viață. Ca o scândurică de vioară aruncată de valuri pe un țărâș strein. Deatunci nu-mi găsesc rostul. De nimic nu mă pot atașa cu gândul odată pentru totdeauna. Adesea ne strângem mai mulți colegi de seama mea și ne plângem soarta. Ne rezvrătim contra școlii, cu corvoada ei, contra satului cu ignoranța lui, contra marilor și contra întregii lumi, care stă mută și nepăsătoare la durerile noastre, ca o stâncă uriașă în mijlocul mării. Cu gândul mereu la o alta viață, alergăm ca niște fluturi amețiți de mirajul unor lumi ni îndepărtate. De'ndată ce ne atingem însă de un felinar, ne pârlim aripile și cădem la pământ. Iată, acestea sunt «rătăcirile» noastre...

Bătrânul: Decât fluturi morți mai bine omide vii!

Tinărul: Faci aluzie la melcii cu care v'am comparat. În adevăr, mai bine să mergi încet decât să cazi din sbor. Așa m'am trezit și eu în sat. Pare c'aș fi căzut dintr'un aeroplan. Cu ochii 'mpăinjeniți, cu rezorturile sufletului frânte, mi-am început «apostolatul».

Apostolat! Când aud cuvântul acesta nu știu să râd ori să plâng. Ni-a uns »apostoli« opinia publică,

de sigur pentruca, amăgiți de frumuseța titlului, să ne simțim bine în haina sărăciei.

Bătrânul: O fibră de apostol se găsește în fiecare din noi. Pentrucă în sufletul fiecărui om există o farâmă de divinitate. Poți fi apostol, numai voință să ai!...

Tînărul: Până s'ajungi apostol ești mai mult cerșetor. Iar cu o armată de flămânzi nu se câștigă războaiele culturale. Când ieșim din școala normală trebuie, în adevăr, să cerșim un post. Par'că am fi niște streini, fără căpătâi. Nu știu cum să-ți spun, ca să mă'nțelegi.

Când m'am văzut în sat singur — singurel, cu sufletul meu, cu visurile mele timide, mi s'a părut, că sunt un pom smuls din rădăcini și aruncat la o margine de drum. Se părea, că nu mai am nici părinți, nici frați, nici profesori, nici colegi, nici ideal. Un gol mare... Mă găseam într'un fel de viață, pentru care nu eram preparat. În școală nu învățasem nimic din ceea ce trebuie să cunoască un dascăl, când își începe «misiunea» întrun sat. Eram ca copilul, care învață să meargă. Profesorii mei îmi dăduseră drumul în viață, fără călăuză sufletească. Oamenii din sat mă priveau cam piezis. Mai târziu am aflat pricina. Înaintea mea se perindaseră vreo trei învățători cari abia au împlinit anul și au plecat tustrei, lăsând în urma lor enorme datorii la săteni și complectă paragină la școală. În această solitudine a satului am trăit momente, în care și pereții școlii îmi plângeau de milă. Dela un timp simțeam cum umiliința și revolta îmi îngheață, ca o brumă, tot ce era avânt curat în mine. Simțeam cum s'apropie și mă cuprinde valul ademenitor al lozincelor curente: «muncă mai puțină și căpătuială cu orice preț!»! În vârtoarea vieții am învățat și eu să înot. Dau din mâini și din picioare, ca să nu mă scufund. Și dacă se poate chiar să mă înalț puțin pe valuri. Pot să-ți mărturisesc, că dacă am ținut să m'affirm în adunări și'n conferințe, am făcut-o tocmai cu scopul ca să ies la suprafață.

Vreau s'ajung și eu revizor școlar. Poate și deputat. Imi am și eu protectorii mei...

Bătrânul: Sbuciumările, prin care ai trecut le'n-teleg. Imi pare rău însă că ele nu te-au călit și nu te-au oțelit îndeajuns. Dacă erai mai tare la suflet nu ți ai fi schimbat fizionomia. Nu ți-ai fi pierdut busola și n'ai fi ajuns la felul meschin de a gândi, la care ai ajuns. Văd, că duhul cel rău al parvenitismului și al înghesuiei a cuprins și sufletul dumitale. Și l-a devastat. Pentrucă, uite cangrena asta pe unde apucă devastează totul, ca o rugină. Stârpește toate credințele vechi și le'nlocuiește cu o nouă morală, josnică și egoistă, ca sufletul unui cămătar. Ai ajuns, va să zică, și d-ta pe urmele aceloră, cari abia au încălzit catedra și vor numai decât să se cocoteze în capul colegilor? Bagă-ți mințile'n cap, băiete, și nu umbla după năluci! Mai întâi de toate ai jurat credință catedrei. Nu poți să-ți calci jurământul și să-l părăsești până când nu te desleagă cei mai mari. Ei trebuie să te ia de mână și să te'nalțe cu'n fuscel mai sus pe scara vredniciei. Iar nu scripățul sau trambulina altora!

Pentru asta însă trebuie să-ți vină ceasul. Să fii ridicat în rang, dupăce însuți te-ai ridicat mai întâi cu'n cap peste ceilalți. Cu'n cap și cu o inimă! Cum vei pretinde să controlezi pe alții înainte de ce ți-ai fi controlat și pus în regulă propriile cunoștințe și calități? Mulți ambițioși nevârstnici am văzut, în vremea din urmă cocotați peste noapte în fotolii de cinste nemeritată. La un moment dat însă pernele boieriei le săreau cât colo. Și'ntr-o bună zi ne pome-neam cu ei iarăși la catedră. Dar mirosul de școală nu le mai plăcea. Și-i vedeam apoi cu pălăria pe ochi opăriți și zgribuliți, ca niște curcani jumiliți pe pene.

Dacă nu vrei s'ajungi pe urma lor, atunci păzește-ți treaba! Numai neghiobii și închipuie, că pe umerii altora te poți ridica la un succes statornic. Nici un ideal omenesc nu poate fi atins fără de moralul sufletesc, care se află în fiecare din noi. Iar izbânda adevărată se câștigată numai prin muncă.

Tînărul: Cuvintele dumnitale îmi par înțelepte și cinstite. Nimeni nu mi-a dat pîn'acum astel de sfaturi. Nu poți să-ți închipui cât m'am luptat cu mine însumi, cât de mult m'am dăscălit ca să-mi găsesc un razim în viață. Ceva, de care să-mi proptesc sufletul. Dela un timp și'n școală întru plictisit și abătut. Sunt ca o barcă rătăcită pe valuri, care nu-și găsește țăr-mul, de care să se aline.

Dacă dvoastră ați fost martiri ai suferinții, noi suntem mucenicii unei educații, care a naufragiat.

Bătrînul: Un fel de mucenici ai răspântiilor de conștiință. Și asta pentru că nu v'ați pătruns de ros-tul adevărat ce-l aveți pe pămînt. Nici profesorii, nici viața nu v'au învățat înțelesul adânc al vorbelor lui Carlyle: „*Cunoașteți munca ta și fă-o!*” Nu v'ați găsit idealul și matca statornică a sufletului, în care sa-l încadrați. Nu v'ați împăcat cu idea să fiți acea pentru ce v'ați pregătit: *dascăl și nimic mai mult!*

Ești învățător? Datoria ta este să-ți cunoști me-seria și să-ți placă s'o faci. Să-ți placă copiii înainte de toate. Nu iubești copiii? Să nu te faci dascăl! Nu-ți place satul și sătenii? Nu te face educatorul copi-ilor lor. Schimbă-ți meseria și pleacă pe alt drum!

Cum spuneam, școala satului nu se razimă pe cărți și pe teorii. Rădăcinile ei se hrănesc din iubire. Lipsesc elanul învățămîntului? Școala este un or-ganism mort. Cheia miraculoasă de care vorbeam es-te iubirea. Iubirea, care nu seacă niciodată, ca o fân-tână de apă vie. O ai? Rămâi dascăl! Pe urmă ți zi-ci așa: fiecare cu destinul lui. Mi-a fost scris să fiu învățătorul acestui sat, Să-mi împlinesc sorocul. Să mă leg de el cu trup, cu suflet. Să prind rădăcini și să mă înfrățesc cu pămîntul lui pentru toată viața. Să-i cunosc toate bătaile inimii, toate nevoile sufle-tului și să i-le cultiv cu râvnă de grădinar. Cu munca mea de fiecare zi să-l smulg din starea înapoiață, în care l-am găsit, trezind în toți setea de lumină și de înaintare. În chipul acesta voi arunca și eu o dără de lumină în calea spre propășire a neamului meu,

a cărui temelie de totdeauna este *țăranul*, cu marea lui bogăție de daruri firești...

Cu asta ți-ai fixat țânta vieții și te-ai încadrat. Ca s'o ajungi nu-i nevoie să te crezi nici semizeu, nici reformator, nici chiar făclie de biserică. Greșala multor tineri este, că vă credeți fiecare un Rousseau sau un far lminător. Când la adică mai de grabă sunteți niște sărmame becuri electrice, care la cel mai scurt circuit se strică și se sting.

Mulțumește-te să fii o simplă lumînărică. Lucrul de căpetenie: să nu te stingi nici odată. Să pâlpâi și — să împrăștii lumină până la ultima răsufare.

Acolo în cămăruța ta din școală, anonim și uitat de toți, în nopțile de iarnă, tu să citești și să gândești mereu. Să te adâncești în câte o problemă de interes și de folos pentru ai tăi. Să furi câte o taină din gândurile altora și să-ți împodobesti cu ea mintea ta. Singura fericire pentru cel sărac este puținta de a-și îmbogăți sufletul, pentru ca alții să se infrupte din el. Pune la încercare piatra sufletului tău cu toiagul suferinții, cum a făcut Moise în pustie, și va țâșni un izvor de viață nouă: leacul pentru alinarea durerilor tale. Atunci ai fost un adevărat ucenic al lui Pestalozii și Rousseau, marii dascăli ai omenirii.

Iată menirea noastră! E umilă, e anonimă și mută, ca vitejia «eroului necunoscut». Muncă fără sgomot și fără strălucire, dar nobilă și fecundă, ca gestul sămănătorului.

Pe urmele tale vor răsări așezăminte folositoare și noi generații de săteni, luminați și știutori de carte. Vor crește copii sub ochii tăi, cum se ridică holda de grâu sub privirile plugarului muncitor.

Copiii satului vor uita poate. Unii din ei, ajunși la situații, abiați vor mai da binețe, trecând pe lângă tine. Să nu te întristeze! Țăranii au să simtă, că ești cu adevărat »dascălul poporului... Iși vor pune încrederea în tine și'n mare cinste te vor ținea. Deși înășoiat, poporul nostru știe răsplăti cu nobleță pe

binefăcătorii lui. Răsplata dela cei mai mari, care de obicei întârzie, n'are să-ți mai facă dureri de cap. Tu ai ceva, ce nimeni nu-ți poate da și nu-ți poate lua: mulțumirea de a-ți fi împărțit comoare din suflet pe la casele oamenilor, cum împarte preotul anafora din biserică și pomana pentru săraci. Ai fost lumina, care se consumă singură pentru a lumina pe alții.

Colo la bătrânețe te vei pomeni, că sămânța ta a rodit și fața satului s'a schimbat. Ai creștat o lume nouă, poate mai bună și mai fericită. În orice caz, dacă n'ai reușit să prefaci satul în rai, nu l-ai lăsat cel puțin să se transforme în iad. Vei simți atunci, că n'ai trăit înzadar. Vei simți, că ai fost un om de ispravă. Ai fost un ferment activ în vastul laborator de cultură al poporului. Ai fost un agent viu în procesul de civilizare al neamului tău. Chiar dacă n'ai ținut multe conferințe »de propagandă», chiar dacă n'ai fost nici odată revizor școlar sau deputat în cameră.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ai fost ceva mai mult: o valoare culturală. Cu asta rostul tău de dascăl s'a mplinit. Poți închide ochii resemnat și blând, cum se stinge o candelă. Sufletul tău, risipit ca floarea de cireș în luna lui Mai, peste generațiile cu cămășuțe de fuior, se va înălța la cer, ca o șoaptă de iubire...

Tînărul: Ascultând cuvintele dtale parecă mi-s'a făcut o lumină 'n creier. O băutură fermecată parecă mi-a răcorit sufletul. Nimeni nu mi a vorbit atât de simplu și pătrunzător ca dta. Nici unul din profesorii mei nu mi-a deschis așa de bine ochii și inima, ca să întrezăresc frumusețile morale ale chemării noastre. Nimeni nu m'a pregătit ca să pot înghiți cu curaj amărăciunile ei, pentru a-i gusta din plin nectarul de mai târziu. Să mă ierți dacă la'nceput am fost orgolios și te-am tratat cam de sus.

Bătrânul: Păcatele tinerețelor. Ești vrednic să te iert, pentrucă te-ai spovedit. Cum vezi nu acesta poate să fie spiritul cel nou, cu care vă place să parați. Nu aceste maniere și moravuri pot constitui no-

ta de superioritate, pe care o afișați la toate ocaziile.

Dorim și noi alt suflet în școală. O atmosferă de lumină, de pulsație de viață și de muncă înviorătoare va trebui să primenească școala satului românesc. Asta o așteptăm și noi,

Dar acea ce-ați adus dv. până azi e prea puțin față de cece am așteptat, și față de cece ne trebuie. Trebuie să vină alții. *Acei pe cari îi așteptăm, adevărații oameni noi, probabil sunt în urmă. Au să vină—de sigur!*

Și acum încă o vorbă.

Suntem frați de trudă.

Trăgem la acelaș jug. Să nu ne ținem unii mai grozavi, decât alții. Să nu ridicăm între noi bariere de ambiții și vanități. Să nu ne pierdem busola morală și simțul realităților. Să ne apropiem unii de alții. Să ne privim în față pentru a ne înțelege. Să ne înțelegem pentru a ne aprecia. Și să ne apreciem pentru a ne cinsti, și a ne iubi. Atunci n'avem să ne temem nici de loviturile sortii, nici de nedreptățile oamenilor. De o sută de ori să ne calce'n picioare, noi ne vom ridica de o sută și una de ori, așa cum se scolară iarba strivită de trecători. Pentru că are rădăcini în pământ...

Cei tineri să călcați pe urmele bătătorite de noi. Să nu credeți, că plugul taie brazdă adâncă'n pământ dacă plugarul nu apasă vânjos pe coarne. Rădăcinile școlii de azi sunt în școala de ieri. Există o tradiție care cere să fie respectată, Români și creștini, în toate fibrele sufletului, ni-am avut și noi pedagogia noastră națională. Ea ni-a învățat, în toate vremurile, că drumul educației trece peste pragul bisericii. Să nu pierdeți din vedere drumul acesta, dacă țineți să fiți acea ce am fost noi: păstrătorii comorilor și idealurilor neamului. Și să nu disprețuiți opaițul nostru, înainte de a-l fi transformat în torță...

* * *

Trenul s'a oprit. Unul din cei doi călători s'a co-

borât. La ușa și-au strâns mâna cu căldură. După o lungă discuție, susținută într'un ton de aprinsă ostilitate, se despărteau acum într'o atmosferă de caldă și duioasă prietenie.

Eu mi-am urmat drumul, torcând mai departe cu gândul, firul poveștii, al cărei cuprins — o repet — mi-am dat silința să-l reproduc cât se poate de exat.

GH. TULBURE.

Școala de copii mici.

Despre educație, în general, se scrie și se vorbește azi foarte mult. Și cu drept cuvânt, este mai necesar aceasta, decât a-se vorbi de orice altă chestiune.

Pedagogia ne definește noțiunea educației, „că este influența conștientă și intenționată, făcută cu plan și cu metodă, asupra individului”. — Despre puterea ei se știe că pedagogii și au împărțit părerile: unii, că e fără margini, alții că este imposibilă și apoi s'a ajuns la părerea intermediară, că educația e posibilă, în anumite limite și condițiuni.

Educația cade în primul rând în sarcina familiei și apoi în a școlii de toate categoriile. S'au făcut critici multe, atât asupra uneia cât și a celeilalte.

Familiei, că nu ar putea desvolta în copil decât sentimentul fraternității și acel al pietății și recunoștinței față de părinți. Școlii, că dând pentru toți copiii aceleași lecții, aceleaș teme, se uniformizează și înclintațiile individuale, bune sau rele, sunt forțate să între în tiparul inchipuit de educator.

Însă rolul însemnat ce-l au fiecare din aceste instituții, mai ales atunci când mai mult sau mai puțin se încearcă o apropiere între ele în ceea ce privește punctul de vedere al educației, nu-l poate contesta nimeni. Școala care adună mai întâiu, sub acoperământul ei școlăreii, este școala de copii mi-

ci. Aici în fiecare toamnă se întâlnesc „micii sălba-teci“, unii timizi și sperioși iar alții îndrăsneți și gurativi, pentru a forma o familie de micuți, cu naturi diferite, de cari naturi conducătoarea ca o mamă va trebui să țină seamă. Școala de copii mici, este și ea o școală care își are un rol și încă destul de însemnat în educație. Deci să nu se creadă, cum unii cred, că este o instituție unde copilașii de 5—7 ani sunt adunați și dați în grija unei conducătoare numai să nu năcăjească pe părinți cu gesturile lor copilărești. Prin faptul simplu că copilul se duce regulat, în fiecare dimineață la școală și aici conducătoarea are un program hotărât de lucru cu școlarii, ei se deprind cu simțul regularității și al ordinei. Aici învătă a cunoaște tovarășii, calitățile și defectele lor, se compară cu ei și prin aceasta se cunoaște pe el însuși. Individualismul începe să dispară din el, văzând că aici nu depinde nimic de voința lui.

Câte alte deprinderi bune și puteri de viață primesc copiii la această școală numai prin faptul că o frecventează.

Influența ce o exercită o conducătoare constiin-cioasă asupra sufletelor mlădioase ale mititeilor, este iarăși de o însemnătate capitală. Prin istorioarele morale, rugăciuni, poezii, cântece și jocurile zilnice nu numai că infiltrează în sufletele lor sentimente nobile, ci îi predispune pentru a primi învățătura care urmează să o dea școala primară.

Este fapt constatat că micile lucrări manuale ce să fac și e de dorit să se facă în aceste școli, au primordială influență asupra educației copilului.

Copiii dela natură sunt dornici spre mișcare și activitate și e bine, căci zice Froebel „Omul nu cunoaște indeajuns decât ceace e destoinic să înfăptuiască și că teoria naște din experiențe iar acțiunile dau noi idei de experiențe“

Deci trebuie să se știe că materialul didactic este o necesitate inevitabilă pentru aceste școli și do-

ar acest material aici, nu-l formează hărțile, aparatele fizice și pietrele minerale, ci tablourile intuiative: miniaturile de animale hârtii colorate, bețișoare, uneltele meseriilor în miniatură etc.

Rău este, că nu se dă destulă atenție din partea comitetelor școlare. Materialul didactic care este totul în grădina de copii, se compune la multe școli din câteva cutii de cuburi.

Înainte, pe când grădinile de copii erau sub epitropia directorilor de școli primare, aceștia nu le-au dat în multe locuri nici o importanță, azi când aceasta atribuțiune li-s'a tăiat, pun bețe în roate la formarea bugetelor (onoare excepțiilor) căci după legea comitetelor școlare, tot ei au rămas secretari, în comunele rurale.

Se taie din buget ori de câte ori se trece o sumă pentru material didactic, deoarece comitetele nu sunt în măsură să înțeleagă, după cum nici unii din secretari, rostul acestui material. Ce bine ar fi să se înțeleagă odată că să se dea Cezarului ce este a lui, iar grădinilor de copii ceea ce le trebuie.

Cehul-Silvaniei, 1 Febr. 1930.

Eugenia Fălăuș
conducătoare.

Chestiuni didactice.

Despre desen

unde elevii nu cunosc limba maternă.

În câteva expuneri precedente am amintit în mai multe rânduri de ajutorul ce-l cerem desenului, pentru explicarea mai multelor cuvinte sau chiar poveștiri. De aici se vede, de bună seamă însemnătatea desenului în astfel de școli. Asta cu atât mai mult, cu cât știut este că: „desenul este în felul său, ca și limba, un mijloc de exprimare a impresiunilor noastre.

Cât privește însemnătatea lui în școala primară, este de neîgăduit, cu toate că foarte târziu i s'a dat toată atenția. Köhlman spune că a lua copilului desenul, înseamnă a-i împiedeca dezvoltarea inteligenței și cu aceea a umanității — Dacă e așa în școlile unde copiii cunosc limba, apoi acolo unde nu-i cunoscută, el ocupă locul prim, prin faptul că redă obiectul pe care elevii nu-l cunosc prin graiu viu.

De aceea în aceste locuri nici nu poate fi vorba de predarea vr'unei lecțiuni fără desen, propunătorul având în tot momentul lipsă de a schița ceea ce împrejurarea momentan îi aduce, fie pentru explicarea textului, fie pentru cuvintele neînțelese — Dar tocmai acest lucru: Arătarea la repezeală prin linii schițate, pentru a se înțelege ceea ce prin graiu viu nu se poate, face ca desenul să-și piardă ceva din rolul său și anume. esteticul — Însă, fiind oare anume de desen, dacă propunătorul pornește cu tact, schițele făcute la diferite lecțiuni ocazional, n'au nici un efect rău — Căci la drept vorbind, copilul n'are un desen artistic când vine la școală, ci mai mult o măzgălire, pe care el singur involuntar și-o dirigează în forma și înțelesul său propriu de vedere.

Însă trecând la lecția de desen, în școlile unde elevii nu cunosc limba maternă, nu mai incupe vorbă că principiile didactice trebuiesc, respectate. Fără de ajutorul lor, propunătorul nu și-a ajuns scopul — Însă sunt lucruri, unde unele se respectă mai mult, altele mai puțin, precum și la treptele formele, după cum cerința necesită — În tot cazul, desenul după natură și intuiția obiectului sunt primele condițiuni ce trebuie să le aibă propunătorul, precum și explicarea diferitelor linii și a pozițiilor, formelor, mărimilor, etc. lucruri ce aici se prind de minune.

Este bine ca să se excludă caetele cu desen gata, făcându-se numai cel după natură. Asta cu atât mai mult, cu cât desenul după natură prilejuește intuiția, dând ocazie la îmbogățirea vocabularului. Însă inconvenientul vine acolo, unde sunt mai multe clase, trebuind să se predea deodată. Atunci caetele de desen se impun, deși nu-i atât de practic acest fapt.

Dar propunătorul nu trebuie să treacă cu vederea explicarea obiectului, făcându-i intuiția cât mai amănunțită; iar în privința esteticului e de datoria lui de a da noțiunea simetriei prin poziții mărimi etc. — Căci dacă desenul ocazional, ajută mult la cunoașterea limbii, apoi în orele lui, pe lângă acest ajutor indirect, trebuie să-și îndeplinească datoria educativă prin adevărata predare din oarele sale prescrise.

Astfel desenul predat după intuiția amănunțită a obiectului de executat și întrebându-se toate mijloacele pentru a ne ajunge țelul, vom face din acest obiect de învățământ, unul din cele mai importante, nu numai pentru educator, dar și pentru cunoașterea limbii, dublându-se astfel scopul său în școlile unde elevii nu cunosc limba maternă, în tocmai ca celalalt obiect, tot așa de important, lucrul manual.

N. D. Corăciu

Lecție practică

ținută la cl. V Curs supra primar, cl. VI și VII
ocup. indirectă

PLAN GENERAL

Obiectul: Gramatica,

Subiectul: Cazurile substantivului la singular.

Mijloace intuitive. Exemple.

Scop material. Să știe a scrie corect și a vorbi corect.

Scop formal. Desvoltarea spiritului de observație atenție, memorie și raționamentului precum și dragostea pentru limba noastră

Metodul: Inductiv.

Forma: Euristică.

Trepte formale: Pregătirea, anunțarea, predarea, aplicarea.

PLAN SPECIAL.

Pregătirea: De câte feluri sunt substantivele? (propriu și comun). Substantivele de câte genuri sunt? (masculin, feminin și ambigen). La câte numere poate fi un substantiv? (La singular și plural). Într'o propozițiune ce părți poate fi substantivul? (Poate fi subiect, atribut și complement.)

Anunțarea: Astăzi vom învăța ceva mai mult despre substantiv.

Predarea: Ia să spună unul un substantiv! (De ex. Cal.) Să-mi spună unul o propozițiune în care substantivul cal să fie subiect! (*Calul* nostru merge frumos). La ce întrebare răspunde aicea substantivul calul? (la întrebarea cine.) (Se scrie în dreptul propozițiunii

întrebarea cine? Afară de subiect substantivul ce parte de propozițiune mai poate fi? (Atribut). Să-mi spună unul o propozițiune în care substantivul cal să fie atribut! (Coadă *calului* este neagră) la ce întrebare răspunde substantivul calul ni propozițiunea aceasta? (la întrebarea a cui? se scrie pe tablă în dreptul propozițiunii întrebarea a cui). Ce mai poate fi substantivul în propozițiune? (compliment) Să-mi spună unul o propozițiune în care substantivul calul să fie compliment care să răspundă la întrebarea cui? eu dau *calului* ovăs! scriu în dreptul propozițiunii Cui? Să-mi mai spună unul o propozițiune în care substantivul cal să fie tot complement dar care să răspundă la întrebarea; *pe cine?* Fratele meu a pus șeaua pe *calul* lui, se scrie în dreptul propozițiunii întrebarea: *pe cine?* Vedeți că un substantiv poate fi complement într'o propozițiune să răspundă la întrebarea: *Cui?* Și poate fi și complement să răspundă la întrebarea: *pe cine?* Acum să-mi mai spună unul o propozițiune în care acest substantiv să fie o strigare. *Calule!* mergi mai încet!

La sfârșit pe tablă se află scris următoarele propozițiuni!

1. *Calul* nostru merge frumos. *Cine?*
2. Coadă *calului* este neagră. *a cui?*
3. Eu dau *calului* ovăs. *Cui?*
4. Fratele meu a pus șeaua pe *calul* lui. *pe cine?*
5. *Calule!* Mergi mai încet! *strigare.*

Ce poate fi substantivul într'o propozițiune și la ce întrebare răspunde? Substantivul poate fi într'o propozițiune subiect și răspunde la întrebarea, cine? poate fi atribut și răspunde la întrebarea, a cui?, poate fi complement să răspundă la întrebarea cui? și la întrebarea, pe cine? și poate să fie o strigare.

Generalizarea. Să știți că dacă substantivul este subiect într'o propozițiune și răspunde la întrebarea cine? se zice că este la cazul „*Nominativ*“.

2. Când este atribut răspunde la întrebarea; acui? și se zice că este la cazul „*Genitiv*“.

3. Când este complement și răspunde la întrebarea Cui? se zice „*Dativ*“.

3. Când este complement și răspunde la întrebarea pe cine? se zice că este la cazul „*Acuzativ*“.

5. Și când într'o propozițiune este o strigare se zice că este la cazul „*Vocativ*“. (Acestea se scriu în dreptul propozițiilor scrise pe tablă, și se repetă de elvi nimerit după propunător).

Aplicarea. Care sunt cazurile substantivelor? Substantivul este la *Nominativ* când răspunde la întrebarea Cine?, este la *Genitiv* când răspunde la întrebarea acui? Este la *Dativ* când răspunde la întrebarea Cui? este la *Acuzativ* când răspunde la întrebarea, pe cine? și este la *Vocativ* când arată o strigare. — Pentru lecția viitoare să scrieți câte o propozițiune în care substantivele, topor, drum și om să fie puse la fiecare caz.

F. Ciurea.

Motiv.

— Dece mi-ați amendat băiatul ?

— Pentrucă in loc să vină la școală merge la horă și cârciumă.

— Atunci . . . amendați-vă și pe dvs., cu o amendă dublă . . .

Villy.

Pagini de literatură

Nouii manualele școlare

În timpul din urmă manualele școlare pentru cursul primar s'au înmulțit cu următoarele: *Abecedar* p. I și II. (colorat) *Cărți de citire* pentru cl. II., III. și IV. *Aritmetică* pentru I., II., III. și IV. *Gramatici* pentru cl. III. și IV. *Geografia României* pentru cl. III. *Geografia continentelor* pentru cl. IV. *Căte de Caligrafie și Desemn* de Cezar Petrescu literat și publicat, Traian Șuten, Th. Iacobescu, N. Simionovici institutori, Pr. P. Bizerea și V. V. Haneș profesori, Toate sunt aprobate de Minister. Se pot procura dela „Scrișul Românesc S. A.” Craiova și „Luceafărul” din Zălau. Pentru consultare se găsesc câteva exemplare și în biroul Revizoratului școlar din Zălau.

Numele autorilor este cea mai grăitoare dovadă, că manualele școlare de curs primar, cu cele amintite mai sus, s'au înmulțit mai mult *calitativ* decât *cantitativ*. Colaborarea unuia dintre cei mai de seamă literați și ziarști cu profesori și institutori distinși și probați va servi pentru binele și prosperarea învățământului nostru primar.

Ne dispenzăm de a le face recensia, ci dăm loc mai jos celei oficiale, în baza căreia le recomandăm cu toată căldura în atențiunea Corpului didactic, ca să le introducă în locul celor mai vechi, dintre cari multe nu mai corespund azi.

Observațiuni critice

asupra *Abecedarului* part I-a, de Traian Șuteu, Teodor Iacobescu și N. Simionovici, în colabarare cu Cezar Petrescu literat-publicist.

Autorii au pus la îndemâna școlărilor un manual, care respectă întru totul noile principii pedagogice.

În paginile de exerciții pregătitoare de vorbire și scriere

s'au utilizat tablouri din cercul de viață al copilului, cu scene vesele și atrăgătoare. S'au întrebuițat numai atâtea imagini câte sunt absolut necesare unei pregătiri serioase de vorbire și scriere.

Se utilizează metoda cuvintelor normale. Aceasta nu împiedică însă pe propunător de a nu putea întrebuița cu succes și alte metode în predarea literei respective, manualul fiind potrivit oricărui fel de procedare.

Scenele sunt luate numai din cercul de viață al copilului. Pretutindeni, copilul e într-o mișcare continuă. Copilul aleargă, țipă, cântă, lucrează, râde, învață însoțit de animalele veșnic nedespărțite de el: pisici, cățeluși, pui, bo. oței, etc.

Disponerea desenelor și textului este dintre cele mai fericite.

Litera de mână să predă astfel :

În capul paginei o scenă din care se atrage desenul obiectului (schematic), care indică cuvântul normal de Predat. În jurul acestui desen schematic, se face descompunerea cuvântului spre a se scoate litera nouă. De observat este faptul că litera nu se desface în părțile ei componente în mod izolat, ci se face descriptiv, așa după cum elevul o scrie, adică dacă voim de pildă să predăm litera a, atunci se duce linioara, alături se face linioară lipită de oval, iar lângă aceasta se face litera întreagă alipindu-i-se deci și ultimul cârlig. Dedesubtul acestui desen se scrie din nou cuvântul normal. Urmează apoi textul care descrie tabloul din capul paginei.

Pe cealaltă pagină (din față) să predă litera de tipar urmând următorul procedeu.

În capul paginei e o nouă scenă din viața copilărească : dedesubt urmează litera de mână alături de cea de tipar, iar sub ea, titlul bucatăii în care se descrie scena din capul paginei.

La finele acestui text, în josul paginei, e un tablou schematic a câtorva obiecte izolate sub care sunt scrise numele lor. Aceste au un întreit scop. 1. Copilul trebuie să citească cuvinte noi în care se găsește litera nouă, tratată. 2. Caracterele acestei scrieri fiind mai mici, duc pe copil la citirea textelor cu litere obișnuite. 3. Aceste desene fiind schematice, pot fi făcute și de elevi și deci pe lângă o întregire a lecțiunii se capătă și o dexteritate.

Literele mari se tretează în acelaș spirt. Textul acestor lecțiuni au propzițiuni scurte, clare, precise. Ele descriu scene din tabloul pus in capul paginei.

Desenele din intregul manual — prima carte a școlaru-lui — sunt din cele mai perfecte. Pictorul Dem. Demetrescu un abil și priceput desenator pentru copii și-a pus toată arta a da cele mai perfecte lucrări. Desenele au puține linii, dar cari dau un dinamism puternic intregei scene. Aleargă copilul, câinele, păsările, vântul.....

In ce privește tehnica tipografică, aceasta a atins idealul. Editura „Scrisul Românesc“ S. A. din Craiova a intrebuintat cele mai perfecte mijloace ale tiparului, spre a pune la îndemână școlarilor începător, cel mai agreabil manual. Manualele s'au tipărit în „offset“ pe hârtie mată de cea mai bună calitate. Procedeu de imprimare în offset imprumutat dela americani, s'a dovedit a fi tocmai cel mai ideal pentru cărțile de școală cu multe ilustrații și tn culori.

Credem că toți învățătorii și institutorii care doresc progresul învățământului, vor cerceta deaproape și vor introduce acest manual care le va fi de un real folos în predarea lecțiunilor.

Carte de citire

pentru clasa II-a primară de Cezar Petrescu și colaboratorii.

Bucăți scurte luate din vieța copiilor.

Limba literară aleasă.

32 bucăți noi de citire de către D-l Cezar Petrescu, literat, in afară de altele noi, făcute de către ceilalți colaboratori.

Conținutul lucrărilor e vesel, sglobiu, morala nn e spusă, dar rezultă din cuprinsul lor.

Ilustrațiuni din cercul de viață a copilului.

Intuiția se face prezentând animalul in mișcarea sa, în manifestările sale de vieță. Nu e o descriere searbădă care să plictisească pe elev. S'a insistat asupra organelor caracteristice felului de vieță a fiecărui animal.

Bucățile de religie snnt tratate prin povestiri ce mișcă

sufletul copilului' iar bucăților de istorie li s'a dat o factură ce e gustată cu drag de elevi.

Din punctul de vedere tehnic, acest manual a atins idealul tiparului.

Tipărită de hârtie «șamoă», cu o literă frumoasă ce nu obosește vederea și cu clișee noi și pentru fiecare bucată, acest manual diferă cmplect de toate celelalte similare apărute până în prezent. Coperta elegantă în 2 culori cu portretul M. S. Regelui, e în nota evenimentelor.

Pentru înfăptuirea acestui manual au concurat în mod fericit unul dintre cei mai de seamă literați, D-l Cezar Petrescu, care anul acesta a obținut cel mai mare permium al Academiei, pentru literatură.

Învățători frunțași din toate ținuturile românești, președinți de asociații învățătoarești, precum și D-l V. V. Haneș profesor, doctor în limba română.

Desenele au fost făcute de un pictor de elită, D-l Dem. Demetrescu, specializat în desene pentru copii.

Și pentru ca succesul să fie deplin, Editura «Scrisul Românesc» din Craiova, una dintre cele dintâi tipografii din țară, a pus la contribuție toate mijloacele tehnice moderne și a reușit să dea cele mai perfecte manuale.

Carte de citire

pentru clasa III-a primară de Cezar Petrescu, Traian Șuteu, Th. Iacobescu, Petre Bizerea, în colaborare cu N. Simionovici.

Spre deosebire de alte manuale similare, în care bucățile treceau dela un autor la altul, manualele neprezentând aproape nimic nou, manualul de față cuprinde un număr de 33 bucăți de d-l Cezar Petrescu, cu subiecte din cele mai variate. Impresionante sunt bucățile duiioase ca: Privighetoearea din crâng, Cocoșeii moșului, Moaca proasta satului etc. Altele cu subiect de glumă cum sunt: Moș Păcălici, Porcul prefăcut în câine, Mincinosul, Moș Tândălă sau bucata «Mai grozav», care este o anecdotă din timpul Regele Ferdinand. Bucățile, cari reprezintă povestiri din vieța de copil, fără o morală evidentă, dar totuși din care răsare ideea de bine, de moral, sunt din cele mai gustate: Cuibul de păsărele, La

Săniuș, Tonică Tapoi la oraș, Eu nu mănânc prăjituri, sau bucata Cu steaua sunt impresionante și ca fond și ca formă.

D-l Cezar Petrescu, ținând să facă din descrierea ținuturilor românești o nouă « Românie pitorească » si-a pus tot talentul, pentru a reda într'un colorit cât mai viu, Țara lui Dragoș sau Ardealul, Banatul și celelalte ținuturi.

Evocarea trecutului vieții românești cu hanurile sale, cu obiceiurile vechi se fac în bucata Moara pustie, La mănăstire și altele Ținuturi ca : Bărăganul, munții, sunt descrise apropiat sufletului copilului, iar dragostea de patrie și de viața la țară, se desprinde neasemuit de prefect în bucățile Mătușa Floarea, Vieață la țară La Paști și altele

Bucăți instructive și cu subiecte diferite, fie din viața copilului, fie din cercul apropiat lui, găsim în Calul Bunicului, Nicolae la pepeni, Ajutorul lui Dumnezeu, Jonică și Ion, Maimuțoiul judecător, Lică fudulică, Indură-te de noi, Doamne, Punga grădinarului, Maria și Măriuca, etc.

Bucățile sunt despărțite în unități metodice un prin numere, ce fac impresie de disparare, ci prin o mică distanțare care pe deoparte, nu obosesc ochii elevului și cetește mai ușor, iar pe de altă parte, sistematizare devine foarte ușoară. Înțelegem o sistematizare, care e un proces sufletesc ce se face în copil direct, nu scoase sub forme de propozițiuni pe tablă cu ajutorul învățătorului. Procedeu se respectă și la celelalte materii, încât manualul se prezintă ca unul din cele mai perfecte în ce privește forma și fondul. Autorii au ținut seama, cu toate ideile să fie redată în fraze scurte într'o înlanțuire logică cu un text viu și atrăgător. Se remarcă desene unitare și perfecte, desene vioae, în care copiii e într'o veșnică mișcare. Picșorul Dem. Demetrescu și-a pus tot talentul și a reușit să dea un ansamblu perfect și unitar tuturor desenelor, atât dela partea limbii române, cât și la celelalte materii.

Atelierile editurii « Scrisul Românesc » Craiova, s'au întrecut în a reda o carte care și sub raport grafic să fie o atracție pentru copil. Coperta în 4 culori, reprezentând o evocativă scenă rustică « cu steaua » precum și întreg tiparul sunt prestațiuni grafice neîntâlnite încă în tehnicile manualelor didactice dela noi. Este și acesta un merit ce trebuie subliniat.

Pagina Humorului

La percepție.

- Ce doriți ?
- Leafa.
- Așteptați . . . Apostolii se resplătesc nu la percepții, ci . . . în lumea dreptilor.

Inspecție.

- Bine domnule, dumneata n'ai muncit nimic !
- Cum puteți afirma aceasta, când munca mea are o valoare de . . . 3000 lei . . .

Speranța.

- În legătură cu majorarea salariului, ce sperați ?
- . . . Că va mai trebui mult să sper . . .

Raționament

- Care dintre poporale vechi a avut o civilizație mai înaintată ? Criză Ioan.
- Grecii, căci făcându-se săpături în pământul grecesc s'au găsit fire de metal și aceasta înseamnă că ei cunoșteau telegrafia cu fir . . .
- Nu domnule profesor, — ripostă Hirsch — în subso-lul Palestinei nu s'a găsit nici un fir, ceea ce denotă că Ev-reii cunoșteau, telegrafia fără fir . . .

Adevărul.

- Ce faci, mă ?
- Citesc.
- Ce ?
- «Vorbiau doi dascăli» . . .
- Te'nșeli : vorbește un inspector, singur . . .

Posta humorului

IUL. ASCH. Mersi. Toată pa-gina-i a ta de astădată.

Mai scrie-mi . . .

Villy.

Revista revistelor

Spicuri Note

Invățătorul (An. 9 Cluj, 20 VII. 1930) *Dl. Ioan Suciu* se ocupă de administrația școlară. Arată cari sunt atribuțiile învățătorului, în școală, în comitet și în afară de școală. Concluce că învățătorul trebuie să fie exemplul în muncă, cinste și omenie, ca să aibă satisfacția și mulțumirea sufletească, ca pentru munca depusă să merite titlul de „apostol neamului“.

În articolii următori cetim darea de seamă a comitetului Asoc. regionale a Inv. din Ardeal către adunarea generală din 28—30 Aug. a. c. Nu lipsește din acest număr concursul pentru primirea în căminul Casei Invățătorilor din Cluj, a copiilor de învățătari, cari urmează studii universitare.

Educația (No. 5 An. 1930. București) *Dna Maria Beiu Palade* în articolul „Cătră dăscălimea primară“ face apel la colegi și colege, și arată superioritatea manualelor sale școlare cerând sprijinul acestora. În articolul „Educația matematică“ arată documentat, că trebuie să dăm copiilor de mici deprinderi de a cugeta, a socoti, a deslege probleme și a gusta plăcerile alese ce rezultă din aceste preocupări.

Voința școlii (No. 11—12 An. VII. Cernăuți, VIII. 1930) Se ocupă pe larg de problemele date spre discutat de comitetul Asoc. Gen. a Inv. din România, pentru congresul dela București, 7, 8, și 9. Sept. a. c.

Buletin școlar (An. 5 No. 8—1930 Austria). Aduce numai partea oficială a revizoratului școlar.

Simion Oros

Solidaritate.

Dece nu vă schimbați pălăria? E veche

— Nu pot . . . Sunt dăscăl, și . . . trebuie să fim solidar

Villy.

Diverse.

Comitetul parohial al bisericii române unite din Zălau.

A P E L

În orașul de reședință a județului Sălaj, în Zălau, credincioșii români uniți nici până azi nu au o biserică vrednică de capitala unui județ. Faptul în sine se datorește vitregiei vremurilor și împrejurărilor grele în cari au trăit Românii din acest oraș.

Dacă în trecut a fost suficientă pt. Românii uniți din Zălau o capelă modestă, azi e rușine ca în capitala județului Sălaj unul din cele mai românești județe din Ardeal, să nu aibă o biserică, care să stea cu vrednicie alături de bisericile pompoase ale credincioșilor altor confesiuni din Zălau.

Dorința ferbinte a parohienilor din acest oraș e să ridice o sfântă biserică, corespunzătoare vremilor de azi. În acest scop au adunat cu multă strădanie și cu mari jertfe suma de patru milioane lei, cu toate că majoritatea absoluta a lor e săracă, cum sunt aproape toți Românii dela orașe.

Biserica plănuită a se ridica în orașul nostru și a cărei edificare a început în primăvara acestui an, va costa aproximativ zece milioane lei. Parohienii din Zălau sunt gata să jertfească cât vor putea mai mult pentru adunarea sumei care lipsește din costul edificării bisericii. Considerând însă că din sărăcia lor nu vor putea aduna suma de șase milioane, fac un călduros apel către toți credincioșii bisericii unite și către toți oamenii de bine, rugându-i să binevoiască a da un ajutor cât de mic pentru a mări fondul de construcții al bisericii din Zălau.

În chip deosebit rugăm pe intelectualii și poporul din Sălaj, pe fiii acestui județ așezați în alte părți, precum și pe toți aceia cari au avut sau au ceva legături cu acest județ, să contribuie la realizarea mărețului scop al nostru, care să fie fala și mândria nu numai a celor din Zălau ci a tuturor Sălăjenilor

Indrăznim să vă trimitem acest apel împreună cu o listă de subscripții în care vă rugăm să treceți cu numele pe toți aceia, cari vor binevoi a contribui cu obolul lor la mărirea fondului bisericii noastre, iar sumele colectate împreună cu listele de subscripție să le trimiteți ori oficiului parohial unit din Zălau, ori Băncii «Silvania» filiala Zălau, menționând pe mandatul postal, că suma se trimite pentru fondul de construcții al bisericii.

Avem convingerea fermă că acest apel va găsi ecou în sufletul DV. creștinesc și românesc și veți grăbi să contribuiți cu o cărămidă la biserica nouă din orașul Zălau, care se va ridica pentru preamărirea lui Dumnezeu și va fi dovadă vecinică a tăriei neamului nostru românesc și a bisericii noastre unite.

Zălau, la 23 Ianuarie 1930.

*Comitetul parohial
al bisericii unite din Zălau.*

Episcopia Maramureșului

Cu ziua de 15 August 1930 ia ființă în mod efectiv noua episcopie a Maramureșului. cu sediul în Baia Mare, pusă până la numirea titularului său, sub administratura apostolică a Preasfințitului Dr. Iuliu Hossu, episcopul Clujului și al Gherlei. Aceasta nouă eparhie va avea cu totul 239 parohii și a-nume: 1 Parohie luată dela Arhiepiscopia de Alba-Iulia și Făgăraș; 169 parohii luate dela eparhia actuală a Gherlei; 31 parohii, luate dela eparhia actuală a Orășii; 17 parohii luate dela eparhia ruteană de Stanislău (Lemberg în Polonia); 11 parohii luate dela eparhia rutenă din Munkács (Cehoslovacia) și 10 parohii rutene luate dela eparhia de Hajdudorogh. Ea va avea deci cu totul 201 parohii românești și 33 parohii rutene, pentru cari Ordinarul de oricând va trebui să constituie un „vicar general pentru Ruteni“

La eparhia Maramureșului au trecut dela eparhia Gherlei următoarele comune din Jud. Sălaj: Asuajul de jos, Asuajul de sus, Bârsăul de jos, Bârsăul de sus, Băița, Băsești, Gărdani, Mănău, Odești, Sălsăg, Stremtiu, Tămășești, Someș Uilac, Urminiș, Cehul-Silvaniei, Mineu, Motiș, Jurtelecul Hododului, Oarța de jos, Oarța de sus, Sălățig, Aluniș (Someș

Săplac), Benesat, Biușa, Cuceu, Cioara, Domnin, Inău, Nadășul român, Noțag. Someș-Odorheiu, Șoimuș. Ulmeni (Șilimeghiu), Chelița, Cheud, Năpradea, Rona, Someș Guruslău, Trașiș, Firminiș, Jibou și Poptelec.

În schimbul parohiilor eparhiei Maramurăsului, respectiv a Lugojului, eparhia de Oradea a fost compensată prin alăturarea la teritoriul ei alor 82 parohii rupte din partea de vest (Eriu și Sălaj) a eparhiei Gherlei.

Parohiile aceste sunt următoarele: Boian, Blagea, Cehal, Hotoan, Pățalușa, Pățăluș-mare, Pir, Santău, Sărăuad, Seuca, Silvaș, Sudurău, Tășnad, Zalnoc, Acăș, Cig, Craidorolț, Eriucăuș, Eriu-Metentiu, Eriu-Săncrai, Satu-mic, Unimăt, Babța, Becheni, Chiesd, Bicz, Bobota, Corni, Corund, Curitău, Derșida, Giorocuta, Șimleul-Silvaniei, Supurul de sus, Aleuș, Cozniciul de sus, Cristelec, Doh, Mălădia, Măierişte, Marca, Porț, Șumal, Cehei, Drighiu, Fizeș, Halmăjd, Iaz, Satu-Mare în Sălaj, (Nușfălău), Plopiș (Giumelcis), Săg. Valcăul de jos, Valcăul de sus, Bănișor, Cizer, Crasna, Horoaț-Petenia, Hurez, Mal, Marin, Peceiu, Pria, Stărciu, Șeredeu, Badon, Bocșa-Română, Bădăcini, Cățăluș, Cățeluș, Giurtelecul-Șimleului, Pereceiu, Recea, Siciu, Vârșolț, Chilioara, Coșeiu, Aghireș, Crișeni (Țăgani), Gârceiu, Hereclan, Ortelec și Zălau.

Lista civilă a familiei regală

Lista civilă a Măiestăței Sale Regele Carol II al României se fixează pentru tot timpul Domniei Sale, la 40.000.000 lei anual.

Dotățiunile fixate prin legea promulgată cu Decretul No. 2863 din 6 Iulie 1923, modificată prin legea promulgată cu Decretul No. 18 din 8 Ianuarie 1927 și prin legea promulgată cu Decretul 1563 din 5 August 1927, se repartizează în modul următor :

Majestatea Sa Regina Maria lei 20.000.000 anual, Majestatea sa Elena lei 7.000.000 anual și Marele voevod Mihai lei 7.000.000 anual.

Lista civilă și dotațiunile de mai sus rămân astfel stabilite din ziua urcării pe tron a Majestăței Sale Regele Carol II și se vor înscrie în bugetul Statului.

Pe aceiași zi sunt și rămân aprobate legile din 6 Iulie 1923, 8 Ianuarie 1927 și 5 August 1927.

(După ziare)

Mg.

Administrația școlară.

Norme generale pentru tinerea licitațiilor administrațiilor publice.*)

Caiet de sarcini „Tip“ pentru aprovizionarea cu făină.

4). Făină integrală.

Făină integrală care se folosește la fabricarea pâinei, trebuie să provină din grâul care îndeplinește condițiunile prevăzute în caietul de sarcini pentru grâu. Înainte de măcinare, grâul va fi curățit de corpurile străine ce conține. Această făină va fi extractie 85% și va avea vechimea de cel puțin o lună și cel mult 4 luni dela măcinare. Ea trebuie să aibă gust plăcut propriu făinii de grâu, să nu conțină făinuri de alte cereale și leguminoase, nici substanțe minerale sau alte substanțe străine adăugate în scop de falsificare: să nu aibă mucegaiuri sau spori de ciuperci parazitare (tăciune) malură etc.) și să nu fie atacată de insecte cunoscute sub numele de viermi de făină.) Făină trebuie să aiba cel mult 15% apă, cel puțin 24% gluten umed (zvântat) și să nu aibă aciditate mai mare de 0,08%. Să corespundă cu fineța la numerile 2-5 Vendredi, adică să conțină substanțe între 0,43-1,70% și la numerile 2-5 Cerchez, adică să conțină substanțe grase între 1,06-1,62%.

— Făină albă calitatea I. trebuie să aibă cel mult 15% apă și cel puțin 26% gluten (svântat) și să nu aibă aciditate mai mult de 0,05%. Să nu corespundă cu fineța la 0-1 Neudredt, adică să nu conțină substanțe minerale decât iatre 0,23-0,39% și la numele 0-1 Corchezi, adică să conțină substanțe grase decât între 9,60-1,05%.

Caiet de sarcini tip pentru aprovizionarea cu paste făinoase.

Pastele făinoase, precum macaronele, fidoaua, stolișoarele etc. se vor fabrica din făină albă, calitatea I-a, care va îndeplini condițiunile cerute de caietul de sarcini. Pastele făinoase se

*) Continuare din Nr. 11 al revistei noastre.

pot colora vegetal sau sintentici, liber de arsen și admiși de Regulamentul de priveghere sanitară. Ele nu trebuie să conțină mai mult de 12% apă și vor fi alterate. De asemenea, nu vor conține substanțe neutralizate sau conservante și nici alte substanțe străine.

Caiet de sarcini tip pentru aprovizionare cu orez și arpacaș.

Boabele de orez astfel cum se prezintă în comerț curățite de învelișuri și glasete, trebuie să fie albe, uscate, nealterate, să nu aibă miros neplăcut, să fie încatacate de insecte. De asemenea să nu conțină mai mult de 3-3, 1/2 boabe sparto și să nu aibă substanțe străine. Talc pentru glasare se admite numai cantitatea necesară glasării adăugat în cantitate mai mare, se consideră ca falsificare-

Arpacaș.

Arpacașul trebuie să provină din boabe de orez, curățate atât de glumele (inzeliș din spic) cât și de învelișurile propriu zise

Boabele de arpacaș trebuie să aibă forma rotundă, culoarea albă neprezentând decât resturi minimale de învelișuri în regiunea șanțului. Ele vor fi uscate, fără miros neplăcut, să nu fie atinse de mușegaiuri și fără să fie atacate de insecte. Nu trebuie să conțină substanțe străine, nici să fie acoperite cu praf de talc în scop de a se masca alterările.

Pentru aprovizionarea cu lemne de foc a serviciilor publice.

Lemne de foc care se vor procura pentru autoritățile publice vor fi următoarele categorii și calități: *A. Lemne de foc tari.* 1). fag sau carpân (una sau ambele specii amestecate în orice proporții.) *Calitatea I-a* va trebui să îndeplinească următoarele condițiuni: *A* lungimea va fi de 1 m, retezate cu forestraul. *B. Rotunde* sau despicate, putând fi amestecate în orice proporții. *C. Sănătoase* fără putregaiu, admitându-se un început de închidere la un număr de maximum 5% din numărul bucăților.

Lemnele plutite se primesc, dacă îndeplinesc această clauză de sănătate. *D. Noduri* se admit la 20% din numărul bucăților. *E. Uscate* timp de cel puțin 8 luni dela doborâre și cel puțin 3 luni dela scoatere din apă dacă sunt plutite. Condiția de livrare se oferă se cumpără, și se recepționează aranjate în figuri regulate pe greutate sau pe volum în stări (1 x 1 x 1 m.) *Calitatea a II-a* din aceleași estențe de lemne. *A. Lungimea* 1 m retezate

cu fereștrăul. B. Rotunde sau despicate putând fi amestecate în orice proporție. C. Atinse de putregaiu până la 15% din cantitatea totală oferită. D. Noduri se admit într-o proporție mai mare de 20% din numărul bucăților. Uscate timp de cel puțin 8 luni dela doborâre și cel puțin de trei luni dela scoaterea din apă dacă sunt plutite. *Condiția de livrare.* Se oferă și se recepționează pe greutate. B. Lemne de foc tari. Cer, stejar, gorun, gărniță, tufă, tufan, salcâm. *Calitatea I-a* a. Lungimea de 1 m. retezate cu fereștrăul sau de 2 m. retezate cu fereștrăul sau toporul. B. Rotunde sau despicate amestecate în orice proporție. C. Fără putregaiu sau curățite de putregaiu. La piesele rotunde se admite la 10% din numărul pieselor, inima putredă dacă aceasta n'are pe nici o secțiune un diametru mai mare de 2 m. C. Noduri se admite de 20% din numărul pieselor. E. uscate timp de maximum 8 luni. *Condiția de livrare.* Se oferă și se recepționează fasonate în figuri regulate pe spor (1 x 1 x 1 m) sau pe greutate. *Calitatea II-a* din lemnele de mai sus. Lungimea de 1 m. retezate cu fereștrăul amestecate în orice proporție. C. Rotunde sau despicate, amestecate în orice proporții. C. Atinse de putregaiu până la 15% din cantitatea totală. D. Noduri de peste 20% din numărul total al bucăților. C. Uscate timp de minimum 8 luni. *Condiția de livrare.* Se oferă și se recepționează fasonate în figuri regulate predarea pe greutate. C. *Lemne de foc diverse și amestecate.* Una sau mai multe din următoarele esențe amestecate în orice proporție, ulm, fransin, paltin, arțar, jugastru, cireș, păr, măr, mesteacăn, toin, etc, amestecate cu cele din calitățile precedente în orice proporție și până la 5% din cantitatea totală cu salcie plop, sau anin. A. Lungimea de 1 m. retezate cu fereștrăul sau 2 m. retezate cu fereștrăul sau toporul. B. Rotunde sau despicate amestecate în orice proporție. Sănătoase fără putregaiu sau curățite de putregaiu.

Dacă nu există nici un ofertant, licitația este închisă; în caz contrariu se continuă cu strigările pentru obținerea prețului cel mai avantajos. Ultimul preț obținut se strigă de trei ori. Dacă nimeni nu licitează mai mult, bunul se consideră ca vândut persoanei care a oferit ultimul preț. *Licitații cu oferte închise.*

Licitațiile se țin numai în țară și se fac prin oferte scrise sigilate. Licitația se ține, în ziua, locul și data indicată în publicații și nu poate avea loc decât dacă sunt cel puțin cei ofer-

tanți. În ori și ce caz se așteaptă o oră pentru a avea doi concurenți.

1. Formalitățile dinaintea deschiderii ofertelor și condițiilor de îndeplinit, la prezentarea ofertelor. Furnizorii și antreprenorii, pentru a fi admiși la licitații, și pentru a garanta îndeplinirea contractului, vor depune în ziua și cu ocazia ținerii licitației în primirea Comisiunii de licitație, o garanție de 50% din valoarea furniturii sau lucrării, în numerar sau efecte garantate de Stat, socotite la valoarea lor nominală. Pentru facilitarea operațiilor garanția va fi consemnată de Cassa de Depuneri, licitatorul prezentând recipisa respectivă. Pentru cazurile cari vor fi indicate pe cătră Oficiul Central de Licitații după avizul oficiului de Raționalizare și Normalizări din Ministerul de Industrie și Comerț, licitatori vor fi ținuți ca, odată cu prezentarea ofertei, să înainteze și un certificat de calitate asupra furniturilor care formează obiectul licitației. Aceste certificate vor fi eliberate de cătră Laboratoarele și Instituțiile din țară, autorizate a elibera asemenea certificate de cătră Oficiul Central de Licitații după recămanđa Oficiului de Raționalizare și Normalizări. Ofertanții cari sunt dovediți că au stabilit o înțelegere între ei pentru falsificarea rezultatului licitației spre a obține prețul mai mare decât cele normale, vor fi îndepărtați dela dreptul de a licita pentru lucrările și furniturile publice. Înaintea deschiderii ofertelor Comisia sau oficiul Central de Licitații vor cerceta dovezile de capacitate prezentate de concurenți și garanțiile depuse de ei. Nu se vor deschide decât ofertele celor cari îndeplinesc condițiunile de capacitate stabilite și cari vor fi pus garanțiile cerute. Un ofertant poate schimba oferta numai înainte de deschiderea ofertelor. În nici un caz nu se poate admite că valabilă o ofertă telegrafică sau telefonică. Concurenții la licitație pot trimite mandate prevăzute cu procură întocmită în regulă și autentificată.

Uscăciune cerută de caietul de sarcini. Șirurile vor fi pararele și distanțele la cel puțin 1,50 m. pentru ca lemele să se poată inspecta. Când predarea se face pe unitate de volum ster (1 x 1 x 1 m) lemele vor fi așezate stâns fără cârlige și fără goluri cari să depășească 8 cm. La furniturile pe volum (tar) cumpărătorul poate cere ofertantului să așeze pe proprie socoteală din nou lemele, dacă acestea nu sunt așezate stâns.

Proces Verbal.

de licitație Nr.

Astăzi la anul 1930, orele în
ședința publică.

Nr.

membrii Comisiei de licitație numiți de
..... pe baza art. 84. din legea asupra
Contabilității publice 1) asistați fiind de Dl
reprezentat al C. C. L. în baza publicațiunii No.
din 1930, publicată și afișată conform art.
94 din legea Contabilității după cum se constată din dosarul a-
cestei licitații cu No. și în Monitorul Oficiului
Central de Licitații, Am declarat licitația deschisă pentru

Conform caietului de sarcini devizului și planului întocmit de
.....

2

S-au prezentat cu oferte scrise închise și sigilate următorii con-
curenți

Depunând certificate de calitate, concurenții

S. Alăturat Ofertele cari nu s'au găsit în regulă depuse de
Dnii

1). Dacă licitație privește un județ sau comună se va adăuga:
și în baza disp. pentru organizarea administrației locale.

2). Dacă licitația privește un județ sau comună se adaugă:
al cărui deviz, plan și caiet de sarcini s'a aprobat conform art.
418 și 419 din legea pentru organizarea administrației locale
cu No. d n192

S'au deschis ofertele și s'a constatat

Dl oferă un preț de 3)

Cassa

Dl " " " "

Cassa

Dl " " " "

Cassa

Dl " " " "

Cassa

Dl " " " "

Cassa

De oarece concurenții

au oferit acelaș preț, care este cel mai avantajos dintre prețurile din celelalte oferte, s'a procedat la o nouă licitație, chiar în această ședință, prin noi oferte și numai între concurenții cari au oferit acelaș preț, aceasta în conformitate cu art. 98 din legea Contabilității publice iar rezultatul a fost:

Dl Oferă cu preț de

Cassa

Dl " " " "

După care am declarat licitația închisă la orele

In unanimitate dispunem.

A se trimite rezultatul licitației O. C. L. pentru a-și da avizul in conformitate cu art. 46, 50 din reg. pentru funcționarea Oficiului Central de licitații, asupra ofertei Dnii.....

Cassa

care s'a găsit cea mai avantajoasă

Dnii

au refuzat a semna acest proces verbal pentru următoarele motive:

Pentru care am incheiat prezentul proces verbal conform art. 101 din legea Contabilității publice.

Președinte :

Secretar :

Membrii :

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Subsemnații certificăm că prezentul proces verbal care a fost cetit in auzul tuturor in ședința publică.

Declarăm că am luat cunostință de toate condițiile și toate celelalte acte relative la obiectul care face licitația de față.

Concurenții

3.) Prețul se va scrie in cifre și in litere.

D. MĂRGINEANU.

Ș T I R I

— *Evenimente mari în județ.* — În curentul vacanței de vară, au avut loc în județul nostru mai multe evenimente importante pe cari, credincioși misiunii noastre de cronicari, ținem să le înregistrăm, fără a trece în amănunte, cu cari s'au ocupat alții la timpul său.

Dumineca în 13 Iulie a. c. s'a așezat peatra fundamentală la biserica gr. cat. românească din Zălau, care se clădește în „Piața Ūnirii“ La solemnitate au participat credincioșii din localitate și comunele vecine în frunte cu P. O. D. Arhidiacon, Tr. Trufașiu, Din partea episcopiei de Gherla a fost delegat Rev. Domn D. Vaida, canonic. Serviciul divin s'a oficiat de către preoții din districtul Brebi cântările le-a executat frumos corul orfanelor de război din orfelinatul „Dr. Iuliu Maniu“ din Zălau Conduc de *Magdalena Brășfăleanu*, una dintre aceste orfane.

* * *

În primele zile alui Septemvrie I. P. S. Arhiepiscopul Orădiei, V. Tr. Frențiu a vizitat protopopiatele gr. cat. din Județul Sălaj, cari prin noua aranjare a Eparhiilor gr. cat. sunt trecute la Episcopia de Oradea. În 8 Sept. a sosit la Zălau. În tot locul i s'a făcut primire călduroasă din partea autorităților și credincioșilor.

* * *

În 7 Septemvrie a avut loc în Șimleul-Silvaniei cel mai mare eveniment; *solemnitatea desvălririi bostului marelui bărbat Simion Bărnuțiu*, ridicat din inițiativa „Societății Culturale Sălăgene a Studenților Universității din Cluj“ în fața liceului de stat, care îi poartă numele. La aceasta mare serbare națională a participat Guvernul prin Domnii Ministrii Dr. Iuliu Maniu, Al. Vaida, Gh. Crișan, reprezentantul Casei Regale, a tuturor Episcopilor, autorităților civile și militare, societăților culturale etc. și mii de săteni din toate părțile județului. La serviciul divin, oficiat de I. P. Sa V-Tr. Frențiu cu o mare asistență, a cântat admirabil corul gr. cat. din Oradea sub conducerea dlui profesor Hubic. După terminarea serviciului

divin au urmat numeroasele discursuri, recepțiile și banchețul. La oara 5^{1/2} sa dat un matineu bine reușit sub conducerea Dnei Elena Dr. Aciu, iar seara bal. Serbările au decurs în cea mai perfectă ordine.

Congrese învățătoresți: Către sfârșitul verii, aproape de începutul noului an școlar, s'au ținut două congrese mari: al *Asociației învățătorilor Ardeleni* la Sighet (Maramureș) în zilele de 28—30 August a. c. și al *Asociației Generale* la București în zilele 8, 9 și 10 Septembrie cu asistența unui mare număr de membrii a Corpului didactic din toate părțile țării. S'au discutat numeroase probleme importante, ca îndreptarea stării materiale a corpului didactic, pregătirea universitară a învățătorilor, numirea inv. cu titlul provizoriu, cursurile complementare, cercurile culturale, chestiunea manualelor didactice etc., menite să contribuie la îmbunătățirea situației învățământului primar.

Congresul viitor a *Asociației gen.* va avea loc la Chișinău.

— **Pentru autorii de manual le didactice.** Secretariul consiliului permanent de instrucție aduce la cunoștința autorilor de cărți didactice primare că, anul acesta pentru a se evita întârzierile provenite din cauza marelui număr de cărți ce urmează a fi revizuite, aceia ce au gata cărțile, le pot depune chiar de pe acum, urmând a primi răspunsul în ordinea în care au fost înaintate.

Termenul ultim pentru depunerea lucrărilor este 15 Octombrie, termen peste care nu se va acorda nici o păsuire.

Petițiile însoțite de manualele respective într'un singur exemplar și de taxe de cercetare, se înaintează direct secretarului consiliului permanent din ministerul instrucțiunii.

Taxele de cercetare se consemnează la Casa de Depuneri, sau administrația financiară respectivă după următorul tarif:

Pentru citire 1.800 lei de fiecare manual; pentru abecedare, gramatici, aritmetici, șt. agricole, etc. 1.200 lei; pentru caligrafii câte 600 lei de fiecare caiet.

— **Taxe școlare.** Ministerul Instr. a fixat următoarele taxe școlare: *1 La școlile normale*: 10.000 lei taxă pentru solvenți; 2.000 lei taxă pentru alimente atât pentru solvenți cât și pentru bursieri;

300 lei taxă pentru medicamente, excursii, bibliotecă, solvenți și bursieri.

500 lei taxă de instalare, pentru elevii din al. II căroră li-se dă patul, vesela și 150 lei pentru stricăciuni.

2 la școlile secundare: Pentru clasele bugetare Lei 250 la școlile din localitățile categoria I-V, tabele de salarizare.

Lei 2.000 idem categoria VI—XII. eei 1.500 categoria școlilor XIII—XV.

La clasele extrabugetare Lei 8.000 prima categorie din repartitia de mai sus, lei 6000 a doua categorie; lei 5.000 a treia.

La școlile cu localuri în construcție sau de reparat ori mărit, se pot percepe și în plus taxa de maximum 2.000 Lei la clasele bugetare, iar la cele extra bugetare maximum încă de o mie lei.

Ele formează un fond aparte, administrându-se un registru special. Direcțiile de școli sunt obligate să afișeze aceste taxe și e interzis, sub orice formă, perceperea altora.

Data incorporării tinerilor cu termen redus din contingentul 1931, s'a fixat pentru 1 Noembrie a. c.

Pentru celelalte categorii de tineri din acest contingent data incorporării n'a fost fixată.

-- **Adunarea generală** a Asoc. Inv. din jud. Sălaj, pe cun a hotărât Comitetul în ultima sa ședința, se va ține în ziua de 15 Noembrie a. c. în Zălau. Convocarea și raportul general despre activitatea Secției și starea casei e sub tipar, și se va trimite fiecărui membru pentru a afla înainte de adunare, de activitatea ce a desfășurat Secția în ultimul an.

— **La congresul** dela București, care s'a ținut în zilele de 7, 8, și 9 Sept. a. c. la București, Asoc. Inv. Sălăgeni, a fost reprezentată oficial prin delegații ei d-nii Simion Oros pros, și Vasile Iluțiu, inv. în Ciocnău.

— **Aviz.** Adunarea generală a „Asociațiunii“ pentru literatura română și cultura poporului rămân „Astra“ fixată pentru zilele de 7 și 8 Sept. a. c. în orașul Caransebeș, din motive neprevăzute a trebuit să fie amânată pentru o altă dată care se va comunica la timp.

— **Subvenții pentru n.ășini agricole:** Ministerul de domenii a acordat un credit de 3.000.000 lei pentru subvenționarea cumpărăturilor de mașini agricole, aceasta pentru încurajarea motoculturii în România.

Subvențiile se vor acorda direct prin minister. Fiecare proprietar, doritor a obține subvenția este dator a prezenta factura fabricii respective, — după care va primi subvenția ministerului.

— **Nu vă mai deplasați!** Dacă azeți nevoie de o intervenție, scoatere de acte, informații, consultații juridice sau afaceri, vize și scoatere de pașapoarte, incasări etc. recurgeți la marea organizație din capitală: „Serviciul“ Str. Eroului 9, Telefon 309-31 București I care vă servește repede și satisfăcător pentru o taxă extrem de modestă.

Mg.

PARTEA OFICIALĂ

In această parte a revistei se vor publica toate ordonanțele și circularele autorităților școlare superioare. Datorința directorilor și a conducătorilor autorităților școlare subalterne este, ca îndată după primirea revistei, să le înregistreze și execute conștiincios, în cel mai scurt timp.

Revizoratul școlar al județului Sălaj.

No. 4748--1930. — *Achitarea impozitului pe trimestrul IV-1930.* Având în vedere, că la ridicarea salariului pe luna Octombrie a. e. trebuie să se justifice achitarea impozitului pe trimestrul IV-1930, punem în vedere tuturor membrilor corpului didactic primar să-și înainteze chitanțele de impozit până la 5 Octombrie a. e. dlor directori școlari din centrele de plasă. Pentru Zălau (fost plasa Boeșa și Buciumi) are centrul în Ortelec, Dnii Directori din centre vor întocmi tablourile și le vor înainta însoțite de chitanțe. Revizoratului școlar până la 10 Octombrie 1930.

No. 5537--1930. — *Indrumarea elevilor la meserii.* Comunicăm mai jos în copie ordinul Onor Minister al Instrucțiunii spre conformare Ministerul Instrucțiunii și al Cultelor Direcția învățământului primar No. 112323—1930, Domnule Revizor, Vă facem cunoscut să punctați în vedere Directorilor de școli primare, din comunele rurale că, acolo unde se găsește o școală de meserii pentru băieți sau o școală de menaj pentru fete, să îndrumați pe părinții elevilor de a-i înscrie în aceste școli pentru că pe lângă carte, vor învăța și o meserie. p. Director, (ss) Indiscutabil p. Șeful serviciului (ss) Al Ionescu.

No 5514—1930. — Zălau, la 10 Septembrie 1930 — *Invățători căzuți de 4 ori la examenul de definitivat.* Comunicăm mai jos în copie ord. Onor. Directorat Ministerial Cluj spre conformare. România Directoratul Ministerial IV. Serviciul Instrucțiunii și al Cultelor Cluj No. 33464—1930. Domnule Revizor, Ca urmare rap. Dv. No. 837—1930 Vă facem cunoscut, cumcă On.

Minister cu ord. No. 102316—1930. ne face cunoscut, că învățătorii, cari au căzut la examenul de definitivat și a 4-a oară, se exclud din învățământ. p. Șeful Serviciului Instrucțiunii și al Cultelor. (ss) C. Iencica p. Șeful Secției (ss) Dr. Orban.

No. 5261—1930. — Zălau, la 6 Septembrie 1930. — *Excludere din învățământ.* Comunicăm mai jos în copie ord. Onor. Directorat Ministerial Cluj spre conformare. Cluj, la 30 August 1930 România Directoratul Ministerial IV Serviciul Instrucțiunii și al Cultelor Cluj No. 33470—1930 Domnule Revizor, Avem onoare a Vă face cunoscut că, Ministerul cu ordinul Nr. 86955-1930 în urma rap. Dlui Șef al serviciului Instrucțiunii Publice și al Cultelor din Directoratul Ministerial Timișoara No. 5503-1930, a dispus îndepărtarea Dlui Gheorghe Nicolescu, învățător suplinitor la școala primară din Ionești, jud. Arad, din învățământ, deoarece s'a făcut vinovat de fapte, cari nu sunt demne pentru un membru al corpului didactic. p. Șeful Serviciului Instrucțiunii Publice și al Cultelor (ss) C. Iencica. p. Șeful secției (ss) Dr. Orban.

No. 5612—1930. — *Măsuri pentru incasarea impozitelor.* Comunicăm mai jos în copie ordinul Onor. Directorat Ministerial Cluj spre strictă conformare. No. 28.707—1930 Onorată Direcțiune, în urma ordinului Onor. Minister al Instrucțiunii Nr 93.403-1930 avem onoare a Vă comunica în cele următoare măsurile luate de Ministerul de Finanțe cu ordinul No. 194775—1930 în vederea unei exacte și punctuale aplicări a art. 5 din legea pentru represiunea evaziunii fiscale, rugându-Vă să binevoiți a dispune să se respecte cu strictețe măsurile luate. Avem onoare a Vă aduce la cunoștință că potrivit art. 17 din legea pentru represiunea evaziunii fiscale, cu începere dela 1 Iulie 1930, urmează în baza art. 5 din aceeași lege, ca nici un act public, certificat să nu se elibereze de către autoritățile de stat, comună și județ și nici de Instituțiile autonome, dacă contribuabilii nu vor face dovadă că au plătit impozitul global pe cel puțin 6 (șase) luni ale anului trecut, dacă cererea sa este făcută în primele 6 luni ale anului curent, sau pe întreg anul trecut, dacă această cerere este făcută în a doua jumătate a acestui an. Aceasta dovadă se face prin prezentarea carnetului de contribuțiuni directe, în care plățile sunt notate de către agenții fiscalului. Pentru certificatele de școală se vor prezenta carnetele de con-

tribuțiuni directe ale părinților cu excepția elevilor orfani, pentru cari nu poate exista obligația prezentării carnetului. Dreptul de petiționare este garantat prin constituție, ca atare nu este subordonat condiției prezentării carnetului de contribuțiuni directe. În afară de aceasta excepțiune nici un act, certificat sau sumă nu se va elibera de autoritățile școlare fără a se fi prezentat carnetul de contribuțiuni în care va fi înscrisă plată impozitelor așa cum se arată mai sus. Pentru executarea contribuabilului, actele și certificatele eliberate de autorități, cum și ordonanțele achitate de ele vor putea purta mențiunea că s'a prezentat carnetul de contribuțiuni completat, așa cum se arată mai sus precum și numărul carnetului. Șeful serviciului. (ss) V. Seni.

No. 6335—1930. — *Invățători reușiți la examenul de definitivat.* În conformitate cu ordinul Onor. Directorat Ministerial Cluj No. 33.861—1930 aducem la cunoștință celor în drept, că On. Minister al Instrucțiunii a aprobat examenul de definitivat următorilor învățători din județul Sălaj 1. Elenora Chișiu Vășad media 7.33 ; 2. Alexandru Radovicu Var 7-28 ; 3. Silvia Talos 7.22 Veturia Modoc Bobota 7.00 ; și Gabriel Adălbart Moftinul-Mare 7.00.

No. 6345—1930. — Zălau, la 25 Septembrie 1930. — *Dicționar Pedagogic.* Comunicăm mai jos în copie ordinul Onor. Directorat Ministerial Cluj, spre conformare. No. 37816—1930. Doamnele Revizor, Avem onoare a Vă face cunoscut că, aprobăm să se cumpere pentru Biblioteca școlară „Dicționarul pedagogic - enciclopedic“ publicat de d-l Petru Iosif, învățător Hălăucești jud. Roman. Lucrarea aceasta este recomandată de Onoratul Minister al Instrucțiunii prin cir. No. 13820—1925 publicată în Buletinul Oficial din Martie 1925, apreciată și recomandată de Comisia pedagogică a Casei Școlilor prin procesul verbal din 9 Maiu 1930, convins fiind că, e o lucrare de mult folos școlii și colegilor, atât în activitatea școlară cât și cea extra școlară. p. Șeful serviciului Instr. și al Cultelor (ss) Const. Iencica. p. Șeful secției (ss) Eugen Albu.

No. 6369—1930. — Zălau, la 26 Septembrie 1930 — *Abrogarea examenelor elevilor fără notă la religie.* Comunicăm mai jos în copie ordinul Onor Directorat Ministerial Cluj, punând în ve-

dere tuturor direcțiunilor școlare de stat și particulare să ne raporteze unde este cazul. No. 33891—1930. Domnule Revizor, Conform ordinului Onor. Minister No. 110053—1930. avem onoare a Vă comunica, că Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor a aflat, că unele școli particulare au promovat elevi fără notă la Religie, aceasta procedură este inadmisibilă deoarece art. 142 din Regulamentul școlilor secundare lămurște art. 17 din legea învățământului secundar că se declară promovați „elevi cari vor fi obținut toate mediile materiilor de studiu“. De altfel: Legea învățământului primar art. 61 prevede că: învățământul religios și moral este obligatoriu, iar legea învățământului particular art. 29 apără religia. Toate programole materiilor au Religia la locul de frunte. Vă punem în vedere că toți elevii promovați fără notă la Religie, fiind ilegal promovați, promovarea lor este nulă de drept. Elevi astfel promovați sunt dator să se supună unui examen la studiul Religiei din materia clasei ultimo, până cel mai târziu 15 Octombrie a. e. în cazul contrar vor fi obligați să repete clasa ce au urmat în anul școlar 1929—30 Copii părinților aconfesionali deasemenea vor fi obligați să treacă acest examen, Ministerul Vă face responsabil pentru fiecare caz de abatere dela acest ordin. p. Șeful Serviciului Instr. și al Cultelor (ss) Indiscifrabil p. Șeful secției Cultelor și învățământului Particular (ss) A. Șerban.

No. 6349—1930. — Zălau, la 26 Septembrie 1930. — *Depunerea jurământului M. S. Regelui Carol II.* Punem în vedere tuturor membrilor corpului didactic primar de stat din județ să se prezinte la adunarea Subsecției Învățătorilor Sălăjeni ce se va ține în Zălau la 15 Noembrie a. e. urmând se depună cu aceasta ocaziune jurământul de fidelitate către M. S. Carol II.

No. 6371. —1930. — Zălau, la 26 Septembrie 1930. — *Conspectul elevilor pe clase.* În legătură cu ordinul nostru Nr. 3812-1930 punem în vedere tuturor direcțiunilor școlare ca până la data de 10 Octombrie 1930 să înainteze un tablou nominal al corpului didactic indicând în dreptul fiecăruia clasele ce conduce și numărul elevilor.

No. 6884—1930. — Zălau, la 30 Septembrie 1930. — *Situația casei comitetelor școlare.* Comunicăm mai jos în copie ord. Onor. Directorat Ministerial Cluj spre conformare. No. 39232—

1930 Onorată Direcțiune. În urma ordinului Onor Minister al Instrucțiunii No. 121.708—1930, se pune în vedere tuturilor școalelor din regiuni cari au comitete școlare să trimită direct Ministerului Direcția Contabilității, pe data de 1 Octombrie 1930, situația Casei Comitetului, arătând compoziția soldului și în special unde sunt depuse fondurile comitetului școlar. Șeful Serviciului (ss) S. Soni.

D. Mărgineanu
revizor școlar.

Comitetul școlar județean al județului Sălaj.

Nr. 1200—1930.—Zălau, la 27 Septembrie 1930. — *Achitarea sumelor necesare pentru întreținerea localurilor de școală.* Constatându-se din procesele verbale de inspecții făcute de organele de control că majoritatea Comitetelor școlare nu a primit dela comună sumele necesare pentru aprovizionarea școalelor (cu combustibil, curățitul general, servitor etc.) Punem în vederea tuturilor Comitetelor școlare a întocmi bonuri de plată de toate sumele restante până la zi, și să le prezinte caserilor comunale respective pentru achitare, iar din comunele unde caserile ar refuza achitarea pentru diferite motive, se vor înainta Comitetului școlar județean însoțite de chitanțe și facturi pentru luarea măsurilor necesare față de caserile comunale. Tot acest procedeu se va face și în viitor ca să nu sufero bunul mers al învățământului. În special se vor redacta bonurile de plată despre subvențiile către Comitetul școlar județean Dnii președinți și secretarii comitetelor rămân personal responsabili de executarea acestor dispozițiuni.

No. 1057-1930.-Zălau, la 30 Sept. 1930. - *Procurarea „Istoria Românilor din Dacia Traiană” de A. D. Xenopol.* Comunicăm mai jos în copie ordinul Onor. Directorat Ministerial Cluj, pentru aducere la cunoștință. No. 30348—1930, Doamnă Președinte, Vă facem cunoscut că, Onoratul Minister, cu ordinul No. 87.891—1930, recomandă comitetului școlar ca în măsura mijloacelor de care dispune, să procure pentru bibliotecile școalelor „Istoria

Românilor din Dacia-Traiană" de A. D. Xenopol, care este o carte de bază pentru educațiunea națională a poporului român și a tineretului școlar. Lucrarea se poate procura din firma „Cultura Literară” din Arad, str. Eminescu No. 28, care se ocupă cu răspândirea cărților românești în Ardeal și Bănat. Șeful Serviciului Instrucțiunii Publice și al Cultelor (ss) C. Iencica Șeful Secției (ss) Indicifrabil.

Președinte :

DELEU.

Secretar :

D. MĂRGINEANU.

Asociația Inv. din Jud. Sălaj.

No. 73—1930.

Circular.

Cea mai puternică urmă, prin care o branșă de oameni își pot revindeca drepturi, se poate manifesta ca corporațiunea și își poate impune voința — dacă e cazul — puternicilor zilei, este *presa*.

Noi, învățătorii suntem o breaslă intelectuală, cea mai numeroasă — deci și mai puternică — organizație intelectuală în țară, în mâna căroră este depus viitorul neamului întreg, al țării.

E cert că suntem, o corporațiune numeroasă, dar și neajunsurile, nedreptățile ce ni-se fac încă sunt numeroase. Luptăm din greu pentru revendicări prin congrese generale, regionale județene, arătând tot ce nu este bine și ce ne doare. resa cotidiană este cu noi și ne stă într'ajutor.

Dar e necesar să avem și noi revista noastră proprie, prin care să ne putem ridica la nivelul reclamat de spiritul timpului, ocupând acel loc, care ne compete în societate și se impunem cercurile conducătoare.

Revista „Școala și Viața” este organul oficial al „Asociației Generale a Inv. din România” deci este și trebuie să fie revista oficială a noastră a tuturor.

Se cade deci ca să aprijinim aceasta revistă cu toată căldura și s'o abonăm fără întârziere. Căci numai în acest caz

va fi arma noastră cea mai puternică, prin care ne vom putea clupta drepturile ce ne cuvin.

Abonamentul pe un an este numai 150 lei deci o sumă atât de bagătelă, încât ar fi o rușine dacă ne-am lipsi de aceasta revistă și nu iam da sprijinul bine meritat.

Comunic în cele următoare *apelul* prezidiului Asoc. Gen. a Inv. din România cu dorința ca aceia să fie ascultat de toții colegii și nici unul să nu se codească a se înscrie ca abonatul revistei „Școala și Viața (București la latina No. 10.

„Asociația generală a Învățătorilor din România“ No 633, anul 1930 luna Septemvrie ziua 20. Domnule Președinte! Credem de a noastră datorie să vă atestăm o caldă rugămintă: Aceea de a stârni neconținut pentru mărirea numărului de abonați diu Jud. Dr. la revista Asociației generală „Școala și Viața“.

O deosăbită grijă Vă cerem mai ales ca tinerii învățători din cari unii abia acum au pășit în învățământ să nu samănă unul măcar neabonat.

„Școala și Viața“ trebuie să devie mijlocul cel mai puternic de închezare a solidarității învățătoarești și de aceia toți membrii Asociației trebuie să fie și abonații revistei.

Sprijinită fiind de toți membrii Asociației până la cel din urmă; ea își va putea mări numărul de pagini și inbunătățiri mereu conținutul astfel ca să-și câștige loc de cinste și de frate în mișcarea pedagogică și culturală a țării și să impună cercurilor conducătoare.

Insuflețirea și hotărârea cu care ați răspuns în totdeauna la chemarea conducerii centrale a Asociației ne îndreptățește, Domnule Președinte, să credem că și pentru răspândirea revistei în jud. Dr. veți pune toată stăruința și tot devotamentul. Președinte, D. V. Toni. Secretar General, V. O. Dumitrescu.

Șimleu, la 28 Septemvrie 1930.

Președinte:
Simion Oros.

Note și Observări.

Vorbăria în școală.

Deși cunoaștem cu toții proverbul „Vorbă multă este sărăcie“, totuși la noi se vorbește mult, mult de tot: oficios și particular. De multe ori vorba înlocuiește fapta. Putem afirma, că vorbim mult, dar facem puțină ispravă.

Cred, că este util, ca acum la începutul noului an școlar să ne ocupăm și de aceasta chestiune, care este cu mult mai importantă decât cum o cred mulți dintre noi, și are o mare repercursiune asupra învățământului și sănătății învățătorului.

În multe școli se poate constata, că contrar principiului școlii active, ca *elevii să fie cât mai activi, iar învățătorul cât mai pasiv*, mărginindu-se numai la direcționarea mersului învățământului în sensul cerut de scopul și necesitățile lui, vedem, că se întâmplă chiar contrariul; învățătorul întrebă, răspunde, se sfarmă, pe când elevul ascultă și face ca peștele. În aceste școli sunt prea frecvente întrebările: Să văd, dacă ar ști să-mi spună frumos... N.? Cugetă-te bine, și spune-mi mie... N. etc. De regulă după aceste introduceri urmează întrebări cofuze, cari în mod fatal provoacă răspunsuri slabe, ori tăcere și aduc atât pe învățători cât și pe elevi într'o încercătură din care numai cu greu pot ieși.

Întrebări ca cele de mai sus, cu vorbă multă, n'au nici un rost, deoarece se pierde zădarnic timpul cu ele și se scade nivelul învățământului.

Se știe, că *întrebările bune, trebuie să fie scurte și precise*. Învățătorii tineri fac bine, dacă dela începutul carierei se vor obișnui cu întrebări corecte, iar cei mai vechi, se vor desvâța de întrebările inutile, lungi și confuze. Altcum nu vor putea face un învățământ bun și nu se va realiza unul dintre scopurile școlii: educația elevilor în vederea pătrunderii lucrurilor și a îndeplinirii raționale a vorbei și a timpului. Deci toată truda școlii va fi compromisă. Trecutul este cea mai bună dovadă.

Pe lângă vorba multă, unii dintre învățători vorbesc cu o voce așa de ridicată, încât răsună clasa, ca și când ar avea de lucru cu surzi. Rezultatul este, că nu pot ținea încordată atenția elevilor, deoarece le conturbă echilibrul sufletesc și curând ajung la convingere, că și dacă nu vor fi prea concentrați cu atențiunea, totuși vor putea prinde ceva din vorbele învățătorului. Apoi își mai strică și sănătatea *fără nici un folos*.

Tendința învățătorului modern trebuie să fie aceea, de a se perfecționa și a părăsi obiceiurile, cari pot compromite învățământul, ori îi fac vre-un rău lui, personal.

J. MANGO.